

**รูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท
และใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
ในจังหวัดมหาสารคาม**

**The Pattern of Prevention and Resolution Development of
Quarrel and Violence Problems of Vocational Students in
Mahasarakham Province**

ขวัญชัย อัตโน

Kwanchai Atano

สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรดอนหวาน ตำรวจภูธร จังหวัดมหาสารคาม

Administration and Crime Control Inspector of Donwhan Police Station,

Mahasarakham Provincial Police, Thailand

E-mail: kwan_tkd@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม 3) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับอาชีวศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 80 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.992 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์เชิงเส้นแบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ในการวิจัยเชิงคุณภาพประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่เคยมีประวัติการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงและผู้ปกครอง จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และจัดการสนทนากลุ่ม วิพากษ์และยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

นักวิชาการ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.988) และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกระทำ ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 1.015) และด้านคำพูด ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = 1.010)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการมีส่วนก่อให้เกิดเหตุ ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.507, 0.215, 0.126 และ 0.094 ตามลำดับ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.511, 0.222, 0.131 และ 0.091 ตามลำดับ โดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามได้ร้อยละ 78.60 ($R^2 = 0.786$, $F = 362.556$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. รูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ความมีคุณธรรมจริยธรรมและการรับรู้ทางสังคมให้กับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาที่อาจเป็นฝ่ายคู่กรณีรู้จักการป้องกันตนเองไม่เข้าไปมีส่วนก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงและการตัดโอกาสที่เอื้อต่อการก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงจากปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมตลอดจนด้านเวลาและสถานที่อันจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิผล

คำสำคัญ: ทะเลาะวิวาท; ความรุนแรง; อาชีวศึกษา

Abstract

This research aimed 1) study the level of the quarrel and violence behaviours of vocational students in Mahasarakham province; 2) study the factor affecting the quarrel and violence behaviours of vocational students in Mahasarakham province; and 3) to create a pattern of the prevention and resolution development of quarrel and violence problems of vocational students in Mahasarakham province. Research studies using a combination of quantitative research and qualitative research. Quantitative research data

from the sample consisted of 400 people who were studying in vocational education in Mahasarakham province area, obtained through a sampling basing on Taro Yamane's formula. The data were analyzed by computer program on frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation and Multiple Linear Regression Analysis. The qualitative research is the developmental focus group discussion in brainstorming to criticize by 20 experts, academicians, concerned persons and vocational students who had history about quarrel and violence problems and their parents; they were selected by purposive sampling. Then it will be a recommendation to perfectly improvement form the expertise and academicians around 5 persons; they were selected by purposive sampling. The analysis method was the Content Analysis.

The research results were found as follows:

1. The quarrel and violence behaviours of vocational students in Mahasarakham province was generally found at medium level ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.989), considering each aspect, all of them could be rated by mean score in descending order as follows : the action was at medium level ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 1.015) and the speech was at medium level ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = 1.010) respectively.

2. The factor affecting the quarrel and violence behaviours of vocational students in Mahasarakham province were the society and environment, the factors from the parties, time and place and the emotional Intelligence; The regression coefficients raw score were 0.507, 0.215, 0.126 and 0.094. The regression coefficients standard scores were 0.511, 0.222, 0.131 and 0.091. These variables could predict the quarrel and violence behaviours of vocational students in Mahasarakham province for 78.60% ($R^2 = 0.786$, $F = 362.556$) by statistical significant at .05 levels.

3. The pattern of prevention and resolution development of quarrel and violence problems of vocational students in Mahasarakham province were; strengthening the emotional intelligence, morals and ethics and social perception to vocational students, Promoting self-defense does not contribute to the cause of quarrel and violence problems, Reduction the opportunities of quarrel and violence problems from the factor of time and place, society and environment; these led to an effective management competency of The Pattern of Prevention and Resolution Development of Quarrel and

Violence Problems of Vocational students in Mahasarakham province.

Keywords: Quarrel; Violence; Vocational

1. บทนำ

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพ โดยมีนโยบายสำคัญคือ มุ่งเน้นผลิตบุคลากรด้านสายอาชีพให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยกรมอาชีวศึกษาได้พัฒนาการเรียนการสอนและเปิดหลักสูตรใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนระดับกลางที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะและประสบการณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้น นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาจึงเป็นบุคลากรด้านสายอาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และมีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ด้วยเหตุที่นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นวัยที่กำลังศึกษาค้นคว้า จึงมักพบเห็นพฤติกรรม การก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งการก่อเหตุดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นมากมาย เช่น การยกพวกทะเลาะวิวาทกันในงานแสดงคอนเสิร์ตของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาจากหลายสถาบัน มีการใช้อาวุธร้ายแรงและมีผู้ได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจเป็นนักเรียน นักศึกษาที่ร่วมก่อเหตุเองและอาจเป็นผู้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุ ปัญหาดังกล่าวส่งผล

กระทบต่อสังคม ซึ่งปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นใช้ความรุนแรงพบว่าสถิติสูงขึ้น จากข้อมูลสถิติจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558 ในประเภทความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ปี พ.ศ. 2554 มีจำนวน 4,051 คดี ปี พ.ศ. 2555 มีจำนวน 4,086 คดี ปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 4,263 คดี ปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 3,759 คดี และปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 4,296 คดี (Department of Juvenile Observation and Protection, 2017)

จังหวัดมหาสารคามถือเป็นศูนย์กลางการศึกษาแห่งหนึ่งในภาคอีสานตอนบนที่ประกอบด้วยสถาบันการศึกษามากมาย โดยมีสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาของรัฐบาล จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม วิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย และวิทยาลัยเทคนิควาปีปทุม มีนักเรียนนักศึกษาจากจังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาศึกษาเล่าเรียนเป็นจำนวนมากการปกครองกวดขันและดูแลให้นักเรียนนักศึกษาประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาจึงอาจไม่ทั่วถึง จึงมักเกิดเหตุทะเลาะวิวาทหรือการใช้ความรุนแรงขึ้น เช่น

การทะเลาะวิวาทระหว่างนักศึกษาในสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบัน กรณีรุ่มพีพารุ่นน้องก่อเหตุทะเลาะวิวาท เป็นต้น

จากที่กล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลจากการวิจัยจะได้เป็นแนวทางในรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม อันจะนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้

การวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาร์ยามาเน่ (Yamane Taro, 1973 : 723) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยแบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 6 สถาบัน เมื่อทำการแบ่งสัดส่วนตัวอย่างจากทุกสถาบันแล้วทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ส่วนประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่เคยมีประวัติการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงและผู้ปกครอง จำนวน 20 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และกลุ่มเป้าหมายในการวิพากษ์และยืนยันรูปแบบฯ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน อาทิ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม อาจารย์ฝ่ายปกครอง ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และนักวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 80 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้

แสดงความคิดเห็น ใช้ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (Srisa-ard, 2002 : 102) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.992

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา และระดับพฤติกรรมกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนของเบสท์ (Best, John w. 1997 : 174) แบ่งระดับการวัดเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ปานกลาง และสูง เกณฑ์การแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรง กำหนดการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) และสร้างสมการพยากรณ์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร่างรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม จากสมการพยากรณ์

ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม จากการวิจัยเชิงปริมาณ โดยนำร่างรูปแบบฯ เข้าสู่กระบวนการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่เคยมีประวัติการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงและผู้ปกครอง จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้ร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะร่างรูปแบบฯ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายภาพ นำร่างรูปแบบฯ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 คน วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะและยืนยันรูปแบบ แล้วปรับปรุงรูปแบบให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์และเหมาะสม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานในการวิจัย ใช้วิธีการประมาณค่าแบบช่วง (Interval Estimate) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ของเพียร์สัน (Pearson Product Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท และใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Level of Significant .05) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) พรรณนารายละเอียด ตีความ หาความหมาย และอธิบายความโดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) แล้ววิเคราะห์หาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีของ Denzin. N. (1970 : 218-230) ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามสรุปได้ดังนี้ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 172 คน

คิดเป็นร้อยละ 43.0 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น ปวช. จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 สถานภาพครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาบิดามารดาหย่ากัน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 292 คิดเป็นร้อยละ 73.0 รองลงมาญาติพี่น้อง จำนวน 92 คิดเป็นร้อยละ 23.0 อาชีพหลักของบุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 รายได้ต่อเดือนในปัจจุบันของบุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยส่วนใหญ่มีช่วงรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 สภาพแวดล้อมที่พักอาศัยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเขตที่พักอาศัย (หมู่บ้าน) จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 รองลงมาเป็นเขตการเกษตรกรรม จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

2. ระดับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท และใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.988) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการกระทำ ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 1.015) และด้านคำพูด ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = 1.010) เป็นไปตามหรือสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนก่อให้เกิดเหตุ (X_4) ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ (X_5) และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (X_3) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.507, 0.215, 0.126 และ 0.094 ตามลำดับ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.511, 0.222, 0.131 และ 0.091 ตามลำดับ โดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามได้ร้อยละ 78.60 ($R^2 = 0.786$, $F = 362.556$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามหรือสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. สร้างรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยนำปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามจากสมการพยากรณ์พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่ค้นพบ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.085 + 0.507 (\text{ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม}) + 0.215 (\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนก่อให้เกิดเหตุ}) + 0.126 (\text{ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่}) + 0.094 (\text{ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.511 (\text{ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม}) + 0.222 (\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนก่อให้เกิดเหตุ}) + 0.131 (\text{ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่}) + 0.091 (\text{ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์})$$

และจากผลการระดมความเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการวิพากษ์ยืนยันรูปแบบ สาเหตุหรือองค์ประกอบของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยจากนักเรียน นักศึกษา 2) ปัจจัยจากฝ่ายคู่กรณี และ 3) ปัจจัยจากโอกาส ดังนั้น การแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือการป้องกันไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาคือการพยายามทำให้องค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งหายไปโดยมีวิธีการในการดำเนินการ คือ 1) ปัจจัยจากนักเรียน นักศึกษา โดยการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ความมีคุณธรรมจริยธรรมและการรับรู้ทางสังคมให้กับนักเรียน นักศึกษา 2) ปัจจัยจากฝ่ายคู่กรณี โดยการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาที่อาจเป็นฝ่ายคู่กรณี รู้จักการป้องกันตนเองไม่เข้าไปมีส่วนก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรง และ 3) ปัจจัยจากโอกาส โดยการตัดช่องโอกาสที่เอื้อต่อการก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงจากปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนด้านเวลาและสถานที่ อันจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิผล ซึ่งผู้วิจัย

ได้สร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสารคามและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย รูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสารคามและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าระดับพฤติกรรมมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าระดับพฤติกรรมมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, $S.D. = 0.67$)

2. ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ปัจจัยด้านการรับรู้ทางสังคม ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมทำให้เกิดเหตุ ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ และปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านการ

มีส่วนร่วมทำให้เกิดเหตุ ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ และปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยด้านการรับรู้ทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. รูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสารคามและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามได้นำหลักทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย 1) ปัจจัยจากนักเรียน นักศึกษา ซึ่งหมายถึงผู้กระทำผิดหรือผู้ที่มีความต้องการจะก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรง สอดคล้องกับแนวคิด Suvatjana Triros (2010 : 42) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา พบว่า สาเหตุของปัญหาวัยรุ่นอาจเกิดจากตัวของเด็กเอง 2) ปัจจัยจากฝ่ายคู่กรณี ซึ่งหมายถึงบุคคลที่ผู้กระทำผิดมุ่งหมายจะทำต่อ โดยอาจเป็นผู้ยั่วให้อีกฝ่ายเกิดอารมณ์โกรธจนเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim

Percipitation Theory) ของ Marvin Worfgang (Suthisorn, 2000 as cited in Bhakdinarinath, 2013 : 151) ซึ่งอธิบายว่าเหยื่อบางคนเป็นตัวกระตุ้นทำให้ตนเองเผชิญกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การบาดเจ็บหรือความตายได้ ซึ่งเหยื่ออาจมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาหรือนิ่งเฉย เช่น อาจใช้คำขู่ คำทำร้ายหรืออาจเป็นผู้ช่วย หรือเริ่มก่อนในการทำร้ายก็ได้ และ 3) ปัจจัยจากโอกาส ซึ่งหมายถึงช่วงเวลาและสถานที่ตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่ผู้กระทำผิดมีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรง สอดคล้องกับแนวคิดของ Cloward (as cited in Bualoi, 2000 : 30-31) ที่ได้เสนอว่าโอกาสที่จำกัดเป็นช่องทางผลักดันให้คนกระทำความผิดกฎหมายได้ ถ้าใครอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น บ้านอยู่ใกล้แหล่งการพนันปัจจัยจากสภาพแหล่งการพนันจะผลักดันให้คนๆ นั้นมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย แต่กรณีตรงข้ามคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีการเรียนรู้ที่ดีจากบุคคลใกล้เคียงคนนั้นก็จะไม่กระทำความผิดกฎหมาย เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้นจะทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงขึ้น ดังนั้นรูปแบบการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือการป้องกันไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา คือ การพยายามทำให้องค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งหายไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักการลดช่องโอกาสในการกระทำความผิด

เพื่อการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของ Royal Thai Police (2013 : 165) โดยมีวิธีการในการดำเนินการ คือ 1) ปัจจัยจากนักเรียน นักศึกษา โดยการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ความมีคุณธรรมจริยธรรมและการรับรู้ทางสังคมให้กับนักเรียน นักศึกษา 2) ปัจจัยจากฝ่ายคู่กรณี โดยการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาที่อาจเป็นฝ่ายคู่กรณีรู้จักการป้องกันตนเองไม่เข้าไปมีส่วนก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรง และ 3) ปัจจัยจากโอกาส โดยการตัดช่องโอกาสที่เอื้อต่อการก่อเหตุทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงจากปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมตลอดจนด้านเวลาและสถานที่อันจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน เป็นสิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของ

นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการมีส่วนก่อให้เกิดเหตุ ปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ และปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาควรกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างสนับสนุน หรือป้องกันและแก้ไขปัญหาในแต่ละ

ปัจจัยดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงด้วยตัวแปรต่างๆ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

References

- Best, John w. (1997). *Research in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Bhakdinarinath, S. (2013). *4 Dimensions : Investigation Technique Management*. Nonthaburi : Green Apple Graphic printing.
- Bualoi, N. (2000). The Factors of Female Prisoners Who are Wrongdoer about Body and Life Penalty. *Master Thesis, M.A. (Justice Administration)*. Graduate School : Thammasat University.
- Denzin, N. K. (1970). *The Research Act : A Theoretical Introduction to Sociological Methods*. Chicago : Aldine Publishing.
- Department of Juvenile Observation and Protection. (2011). *Number of Children and Juvenile Cases Prosecuted by Department of Juvenile Observation and Protection, Classified by Type of Fault from 2011 to 2015*. <http://www.djop.go.th>. (Accessed 10 January 2017).
- Kaewkungwan, S. (2000). *Psychological Aspects of Children with Special Needs : Modernism*. Bangkok : Mimeographed.

- Royal Thai Police. (2013). *The Management of Crime Prevention and Suppression Manual*. N.p.
- Somsong, P. (2007). Factors Affecting on Conduct Behavior of The Fourth Level, Secondary Grades 4-6 Students at Khanompittaya School in Khanom District, Nakhonsri thammarat Province. *Master Thesis, M.Ed. (Educational Psychology)*. Graduate School : Srinakharinwirot University.
- Srisa-ard, B. (2002). *Introduction of Research*. 8th ed. Bangkok : Suweeriyasan.
- Tiros, S. (2010). The Development Guidelines of Drug Criminal Prevention of Children and Youths, Case Study of Phranakhon Si Ayutthaya Juvenile Vocational Training Center. *Independent Study, M.A. (Development Strategy)*. Graduate School : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York : Harper and Row.